

Henry Østhassel
Mindejordet 20
4560 VANSE

SOM

Får referanse

2006/2174

Deres referanse

Dato

29.01.2007

KLAGE PÅ FORVALTNINGEN – SKATTEFUNNORDNINGEN

1. De har anmodet meg om å undersøke en sak som har sitt utgangspunkt i SkatteFUNNordningen. Det fremgår at De mener Dem lurt av offentlige myndigheter da selskapet TeipTeknologi AS der De var styreformann søkte og fikk innvilget SkatteFUNN. De henvendte Dem hit første gang om saken i brev 17. august 2006. I svarbrev herfra 8. september 2006 ble De meddelt at det dessverre var lite ombudsmannen kunne gjøre.

2. I brevet hit 16. oktober 2006 fastholder De at dere ble «grovt villedet og feilinformert av Staten, som førte til at vi foretok handlinger og investeringer vi eller aldri ville ha gjort – handlinger som ble fatale på grunn av Statens SkatteFUNN rot[et].» De har regnet ut at dette har medført et økonomisk tap på minst kr 3 207 870 for selskapet og avviser at den kompensasjonsordningen som ble vedtatt av Stortinget 17. juni 2005, jf. forskrift 7. februar 2006 om kompensasjon for ulønnet arbeidsinnsats m.v., kan anses å bøte tilstrekkelig på den urett dere har vært utsatt for. TeipTeknologi AS ble tvangsoppløst av Lister tingrett 13. juli 2006 grunnet manglende innsending av årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for regnskapsåret 2004. I punktene 58 til og med 70 i brevet fremgår nærmere hva De forventer at ombudsmannen kan bidra med for å hjelpe Dem nå.

3. Etter Deres anmodning i brevet 16. oktober 2006 er saken nå gjennomgått her på nytt og skal nedenfor forsøke å besvare de spørsmål De har reist.

4. Innledningsvis nevner jeg at ombudsmannsloven § 6 fjerde ledd bestemmer at ombudsmannen avgjør «om en klage gir tilstrekkelig grunn til behandling». Bestemmelsen innebærer at ombudsmannen i hver sak som faller inn under hans arbeidsområde også må vurdere om den aktuelle klage er egnet for ombudsmannsbehandling. Jeg har kommet til at det er grunn til å undersøke nærmere den delen av klagen som gjelder avslaget på søknaden om ettergivelse av forsinkelsesavgift etter regnskapsloven (punkt 67 i klagen) for ./. regnskapsåret 2003, og viser til vedlagte kopi av brev herfra til Finansdepartementet i dag.

I brevet til departementet stiller jeg også et generelt spørsmål om krav tilbakebetaling av utbetalt skatteoppgjør i tilfeller som dette burde vært vurdert etter de såkalte «condictio

indebiti»-reglene. Kommer *condictio indebiti* reglene til anvendelse skal det foretas en helhetsvurdering av om tilbakebetalingskravet bør gjøres gjeldende hvor vurderingstema er at «oppgjørshensynet» (gjort er gjort) står mot korreksjonshensynet (feil bør korrigeres). En rekke momenter kan inngå i en slik helhetsvurdering, her skal som eksempler bare nevnes partenes subjektive forhold, fordringens art og tiden som er gått siden utbetalingen.

Deres øvrige anførsler vil jeg kommentere punktvis nedenfor.

5. I punktene 58 og 59 ber De meg gi dere medhold i at SND (nå Innovasjon Norge) ved å gi dere feilinformasjon om SkatteFUNN forledet dere til å gå inn på noe som dere ikke trodde på. Det samme gjelder i forhold til Norges Forskningsråd, som De viser til at feilinformerte dere til å tro at dere kunne bli betalt for ulønnet egeninnsats.

Stortinget vedtok i juni 2005 en kompensasjonsordning for skattytere som i 2002 og 2003 hadde innrettet seg på at ulønnet arbeidsinnsats skulle gi rett til skattefradrag. I dette ligger det nok at myndighetene – sett i ettertid – er innforstått med at det ble gitt uriktig informasjon, eller i hvert fall mangelfull informasjon, om rekkevidden av fradragsretten/tilskuddene etter SkatteFUNNordningen. Ingen steder i det omfattende materialet som foreligger i denne saken kan jeg finne holdepunkter for at den informasjonen som ble gitt dere ikke ble gitt i god tro. Jeg tror derfor ikke at en nærmere undersøkelse av denne anførselen vil kunne gi meg grunnlag for å anta at dere ble «forledet» av SND og Norges Forskningsråd.

6. I punkt 60 ber De meg si meg enig i at kompensasjonsordningen ikke dekker selskapets direkte tap. Det går frem av St.prp. nr. 65 (2004–2005) side 163 at «[d]et skal gis kompensasjon for det manglende skattefradraget. Det gis ikke kompensasjon ut over beregnet støtte til ulønnet innsats i form av renter, tap av inntekter eller annet.» Kompensasjonsordningen var ikke ment å dekke tap ut over det som proposisjonen viser til. Hvorvidt et tap som ikke dekkes av kompensasjonsordningen eventuelt bør kunne kreves dekket på erstatningsrettslig grunnlag ved søksmål, kan jeg ikke gi noe råd om. Under enhver omstendighet er det vanskelig for meg å ta stilling til det erstatningskrav De mener å ha.

7. I punkt 61 ber De meg si meg enig i at Deres omdømme er skadet som en direkte følge av det som har skjedd etter at selskapet fikk godkjent søknaden om SkatteFUNN. De mener dette kunne vært unngått dersom forvaltningen hadde reagert umiddelbart etter at den ble oppmerksom på problemene. Som ombudsmann kan jeg dessverre vanskelig gå inn i slike vurderinger.

8. I punktene 62 og 63 ber De meg gi dere medhold i at dere ble forledet av det offentlige til å foreta handlinger dere ellers ikke ville gjort, og at dette førte til at dere har tapt mye penger. Dette har De også tatt opp i punktene 13 og 17. Å kommentere slike forhold ligger også utenfor ombudsmannens egentlige arbeidsområde. Dette betyr imidlertid ikke at jeg ikke har forståelse for at det oppsto økonomiske problemer for selskapet (helt eller delvis) som følge av at fordelene ved SkatteFUNNordningen ikke var så vidtrekkende som opprinnelig opplyst fra SND og Forskningsrådet.

9. I punkt 64 ber De meg gi dere medhold i at SkatteFUNN var et uferdig produkt som ikke skulle vært lansert før regjeringen hadde fått ordningen godkjent i ESA. Etter min kjennskap til SkatteFUNNordningen var det først da Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2005 vedtok å be Regjeringen legge frem forslag om å utvide ordningen til også å omfatte ulønnet arbeidsinnsats, at det ble aktuelt å vurdere behovet for å notifisere ordningen som sådan overfor ESA.

10. I punkt 65 anfører De også at SkatteFUNN ikke skulle vært lansert før merverdiavgiftsspørsmålet var avklart i Finansdepartementet. Nye skatteregler blir som regel til under tidspress. Det vil derfor sjelden være praktisk mulig for Finansdepartementet å avklare før vedtakelsen alle problemstillinger som kan komme til å følge som en praktisk konsekvens av de nye reglene. Jeg antar for øvrig at det merverdiavgiftsspørsmålet De sikter til først fikk sin spesielle betydning i forbindelse med innføringen av kompensasjonsordningen for ulønnet arbeidsinnsats. Som De er klar over er dette spørsmålet nå under utredning av avgiftsmyndighetene. Utformingen og rekkevidden av slike særordninger som SkatteFUNNordningen og kompensasjonsordningen bygger for øvrig på utpregede politiske overveielser som det klart faller utenfor ombudsmannens arbeidsområde å ha meninger om.

11. I punkt 66 anfører De at forvaltningen har opptrådt kritikkverdig ved å unnlate å rydde opp i problemene som SkatteFUNNordningen medførte for en del virksomheter umiddelbart etter at den ble gjort oppmerksom på disse. Stortinget vedtok kompensasjonsordningen 17. juni 2005, mens kompensasjonsforskriften ble vedtatt av Fornyings- og administrasjonsdepartementet 7. februar 2006. Søknadsfristen var 7. april 2006 og søknaden fra TeipTeknologi AS om kompensasjon ble innvilget 27. oktober 2006. De mottok et forskudd i desember 2005. Jeg har forståelse for at De synes det tok lang tid både frem til Stortinget fikk seg forelagt saken og vedtok ordningen, og deretter frem til De fikk utbetalt kompensasjonen. Det må nok likevel aksepteres at saksbehandlingen i en så spesiell og omfattende sak som involverte flere offentlige instanser og som viste seg å generere mer enn 360 søknader med samlede krav som gikk langt utover den opprinnelige budsjetttrammen nødvendigvis vil ta forholdsvis lang tid.

12. I klagens punkt 68 ber De meg gi dere medhold i at TeipTeknologi AS ikke skulle vært begjært konkurs av Brønnøysundregisteret. De viser til at dere hadde en pågående konflikt med staten og at denne konflikten var grunnen til at dere ikke kunne innfri forpliktelsene etter regnskapsloven. Det følger av aksjeloven § 16-15 (1) nr. 5 at tingretten ved kjennelse skal beslutte et selskap oppløst dersom årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning som et aksjeselskap skal sende Regnskapsregisteret etter regnskapsloven § 8-2, ikke er innsendt innen seks måneder etter fristen for slik innsendelse og selskapets generalforsamling ikke har truffet beslutning om oppløsning. Selskapet oppløses av eget tiltak av tingretten, men varsel skal gis av Regnskapsregisteret med en frist på en måned på å bringe forholdet i orden og om følgene av at fristen oversittes, jf. aksjeloven § 16-16 (1). Det følger av aksjeloven § 16-16 (2) at Regnskapsregisteret (eventuelt tingretten) skal gjenta varselet ved kunngjøring i Brønnøysundregisterets elektroniske kunngjøringspublikasjon og i kortform i en avis dersom selskapet ikke har brakt forholdet i orden ved fristens utløp. Etter aksjeloven

§ 16-17 skal Regnskapsregisteret varsle tingretten dersom fristen etter lovens § 16-16 (2) er oversittet. Saken gir ikke holdepunkter for å anta at en nærmere undersøkelse av dette punktet i Deres klage vil medføre at jeg vil kunne kritisere Regnskapsregisteret for å ha fulgt opp sine plikter etter regnskapsloven og aksjeloven.

13. I punkt 69 ber De meg kommentere om en uttalelse gitt av en statsråd på TV og i pressen er bindende og derfor må følges opp av forvaltningen. Slike uttalelser på TV eller til pressen som De sikter til her vil ikke i seg selv kunne fungere som en rettslig bindende instruks til skattemyndighetene. Slik jeg leser den daværende finansministerens uttalelser i denne artikkelen, informerte han her kun om innholdet i den foreslåtte kompensasjonsordningen som ble vedtatt av Stortinget to måneder senere og om forslag til endringer i SkatteFUNNordningen som ville bli fremmet i mai i det reviderte statsbudsjettet for 2005.

14. I punkt 70 ber De meg fortelle om dere i tiden fra november 2003 til januar 2004 skulle hatt mistanke om at SkatteFUNN midlene ikke var reelle og handlet annerledes i påvente av at staten skulle finne ut at den ville kreve pengene tilbake. Jeg har ikke grunnlag for å si at dere skulle hatt noen slik mistanke eller at det på annen måte kan bebreides dere at dere ikke var klar over at ulønnet arbeidsinnsats likevel ikke ga rett til skattefradrag. Det er vel også en av grunnene til at kompensasjonsordningen ble vedtatt, jf. St.prp. nr. 65 (2004–2005) s. 163, der det er vist til at ordningene ble etablert «for skattytere som i 2002 og 2003 innrettet seg på at ulønnet arbeidsinnsats skulle gi rett til skattefradrag.»

De vil høre nærmere når svarbrevet fra Finansdepartementet er mottatt her.

Arne Fliflet

Vedlegg

Kopi: Finansdepartementet
Kredittilsynet

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

SOM

Vår referanse
2006/2174

Deres referanse
05/4471 FM MHe

Dato
29.01.2007

**SKATTEFUNN-ORDNINGEN – KLAGE PÅ FINANSDEPARTEMENTETS
MANGLENDE ERKJENNELSE AV REKKEVIDDEN AV KONSEKVENSENE AV
MYNDIGHETENES FEILINFORMASJON OM FRADRAGSBERETTIGEDE
«SKATTEFUNN»-KOSTNADER, HERUNDER AVSLAG PÅ SØKNAD OM
ETTERGIVELSE AV FORSINKELSESGEBYR FOR REGNSKAPSÅRET 2003**

./ Vedlagt følger kopi av klage 16. oktober 2006 fra Henry Østhassel (registrert mottatt her 15. desember 2006 i brevs form, men tidligere registrert som e-brev). I tillegg følger sakens dokumenter, oversendt hit fra Kredittilsynet, en kopi av hans e-brev 17. august 2006 til ombudsmannen og av svarbrevet herfra 8. september 2006. Vedlagt følger også kopi av mitt brev i dag til Henry Østhassel.

I klagen hit anfører Østhassel at han og selskapet ble «grovt villedet og feilinformert av Staten, som førte til at vi foretok handlinger og investering vi ellers aldri vill ha gjort – handlinger som ble fatale på grunn av Statens SkatteFUNNrot[et]». Han viser til at dette har medført et økonomisk tap på minst kr 3 207 870 for selskapet og avviser at den kompensasjonsordningen som ble vedtatt av Stortinget 17. juni 2005, jf. forskrift 7. februar 2006 om kompensasjon for ulønnet arbeidsinnsats m.v., kan anses å bøte tilstrekkelig på den urett han og selskapet har vært utsatt for.

1. SkatteFUNN-kompensasjonsordningen ble etablert som en ordning for skattytere som i 2002 og 2003 innrettet seg på at ulønnet arbeidsinnsats skulle gi rett til skattefradrag. Det går frem av St.prp. nr. 65 (2004–2005) s. 163 annen spalte at:

«Det legges til grunn at kompensasjonen ikke skal gis på grunnlag av erstatningsrettslige kriterier. Rett til kompensasjon forutsetter ikke at det dokumenteres å ha vært gitt feil informasjon fra myndighetene. Det skal gis kompensasjon for det manglende skattefradraget. Det gis ikke kompensasjon ut over beregnet støtte til ulønnet innsats i form av renter, tap av inntekter eller annet.»

Jeg forstår denne kompensasjonsordningen slik at den ikke er ment å avskjære skattyters adgang til å reise søksmål etter skadeserstatningsloven med krav om erstatning for

økonomisk tap som ikke dekkes av ordningen. Det bes for ordens skyld om at Finansdepartementet bekrefter at dette er riktig.

2. Kompensasjonsordningen gjelder (dersom øvrige vilkår var oppfylt) både for skattytere som først ble innrømmet fradrag for ulønnet arbeidsinnsats ved ligningen, men hvor ligningen senere ble endret i skattyterens disfavør på dette punkt, og for skattytere som ikke ble innrømmet slikt fradrag ved den ordinære ligningen. Det selskap saken her gjelder synes å være et eksempel på at skattyter først (for inntektsåret 2002) fikk godkjent fradrag for ulønnet arbeidsinnsats ved ligningen, men der ligningen senere – som følge av et bokettersyn – ble endret i skattyterens disfavør. På selskapets hjemmeside ligger vedtak 14. desember 2004 fra Lister likningsnemnd for inntektsåret 2002 i en endringssak uten klage. Jeg er ikke kjent med at vedtaket ble påklaget. Vedtaket i likningsnemnda medførte krav fra kemneren om tilbakebetaling av (i hvert fall deler av) tidligere utbetalt skatteoppgjør fra kemneren for inntektsåret 2002. (Jeg er ellers ikke kjent med detaljene med hensyn til ligningene for inntektsårene 2002 og 2003.)

Også fra andre klagesaker er jeg kjent med at slike tilbakebetalinger av tidligere utbetalte skattepenger angivelig har medført en vanskelig økonomisk situasjon for noen skattytere. Etter det disse skattyterne har opplyst, har den senere vedtatte kompensasjonsordningen ikke vært tilstrekkelig til å kompensere lidt tap.

Skattepengene som senere ble krevd tilbakebetalt hadde disse skattyterne mottatt i god tro som følge av klare uttalelser fra Norges forskningsråd og SND om at også verdien av ulønnet arbeidsinnsats var fradragsberettiget under skatteFUNN-ordningen. Det bes derfor om Finansdepartementets generelle merknader til om slike krav om tilbakebetaling fra skattytere som i god tro hadde innrettet seg på at ulønnet arbeidsinnsats skulle gi rett til skattefradrag, og utbetaling av «negativ skatt», burde vært vurdert i lys av de ulovfestede reglene om «condictio indebeti».

3. Klagen fra Henry Østhassel gjelder også et avslag på søknad om ettergivelse av ilagt forsinkelsesgebyr (kr 28 730) for manglende innsending av regnskapsdokumenter for regnskapsåret 2003. Henry Østhassel var styreformann i selskapet TeipTeknologi AS (som frem til 20. desember 2004 het Neotechnology AS). Det fremgår av dokumentene at komplett årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for 2003 ble innlevert i desember 2004. Statens innkrevingssentral har opplyst at gebyret for regnskapsåret 2003 senere er innbetalt i sin helhet av styreformann og styremedlem. Det ble åpnet tvangsoppløsningsbo i TeipTeknologi AS ved Lister tingretts kjennelse 13. juli 2006. Grunnen var manglende innlevering av årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for regnskapsåret 2004.

Søknaden om ettergivelse av regnskapsgebyret for regnskapsåret 2003 ble avslått av Brønnøysundregistrene v/Regnskapsregisteret i vedtak 23. april 2005. Klage over avslaget ble ikke tatt til følge av Kredittilsynet i vedtak 7. oktober 2005. Vedtaket ble begjært omgjort, men i brev 16. november 2005 opprettholdt Kredittilsynet avslaget. TeipTeknologi AS v/styreformann Henry Østhassel har senere tatt saken opp med Finansdepartementet som i svarbrev 19. mai 2006 har sluttet seg til de vurderingene som ble gjort av Regnskapsregisteret og Kredittilsynet i saken. Det vises også til Finansdepartementets brev 7. juli 2006 til klageren (brevet ligger på klagerens hjemmeside).

Østhassel mener det er urimelig at gebyret ikke ble ettergitt på bakgrunn av den vanskelige situasjonen som selskapet var kommet opp i etter problemene med SkatteFUNN. Han viser til at forvaltningen «henviser arrogant til våre forpliktelser – som vi ikke var i stand til å innfri nettopp fordi at forvaltningen ødela vår økonomi» (klagens punkt 36). Dette mener han å ha dokumentert i saken. Østhassel hevder staten var den direkte årsaken til at de ikke hadde midler til å innfri forpliktelsene etter regnskapsloven.

Kredittilsynet har i vedtaket 7. oktober 2006 og i brevet 16. november 2006 vist til at det ikke var godtgjort at regnskapene ikke var sendt inn som følge av forhold utenfor den regnskapspliktige kontroll. Det ble heller ikke funnet å foreligge særlige rimelighetsgrunner som tilsa hel eller delvis ettergivelse, jf. regnskapsloven 17. juli 1998 nr. 56 § 8-3 tredje ledd første punktum første og annet alternativ. Finansdepartementet har sagt seg enig i disse vurderingene.

I St.prp. nr. 65 (2004–2005) om kompensasjonsordningen for ulønnet arbeidsinnsats i SkatteFUNN-prosjektet utført i inntektsårene 2002 og 2003 fremgår det øverst i første spalte på side 163 at kompensasjonsordningen ble etablert for skattytere som i 2002 og 2003 «innrettet seg på» at ulønnet arbeidsinnsats skulle gi rett til skattefradrag. Selv om det på samme side, midt i andre spalte er vist til at «[d]et legges til grunn at kompensasjon ikke skal gis på grunnlag av erstatningsrettslige kriterier. Rett til kompensasjon forutsetter ikke at det dokumenteres å ha vært gitt feil informasjon fra myndighetene», kan det synes som om det – i hvert fall indirekte – er akseptert at noen skattytere kom særlig uheldig ut ved at de innrettet sin virksomhet i disse årene på at ulønnet arbeidsinnsats skulle gi rett til skattefradrag, og at dette ikke var noe som kunne bebreides den enkelte skattyter. Det bes derfor om Finansdepartementets nærmere kommentarer til at den vanskelige situasjonen som oppstod for enkelte skattytere som følge av de i 2002 og 2003 hadde innrettet seg på at SkatteFUNNordningen ville gi fradrag for ulønnet arbeidsinnsats, ikke kunne tillegges (avgjørende) vekt ved vurderingen av om forsinkelsesgebyret kunne ettergis i medhold av regnskapsloven § 8-3 tredje ledd første punktum første eller annet alternativ.

Det bes om svar innen fem uker fra i dag. Sakens dokumenter bes returnert sammen med svarbrevet hit.

Arne Fliflet

Vedlegg

Kopi: Kredittilsynet

Henry Østhassel